

Προτάσεις Πολιτικής

Εισαγωγή

I. Το έργο REC

"REC-Ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων για αναγνώριση και επικύρωση άτυπων και μη τυπικών ικανοτήτων εκμάθησης μεταναστών και προσφύγων και ένταξη στην αγορά εργασίας" είναι ένα ευρωπαϊκό έργο που στοχεύει στην προώθηση της ένταξης στην αγορά εργασίας των μεταναστών και των προσφύγων εστιάζοντας στην αναγνώριση και επικύρωση δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν σε άτυπα ή μη τυπικά πλαίσια.

Για το σκοπό αυτό, το REC στοχεύει στη δημιουργία κοινών και τυποποιημένων επαγγελματικών ικανοτήτων των επαγγελματιών EEK και ενδιαφερόμενων μερών σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ. Επιπλέον, το REC σκοπεύει να βελτιώσει και να μοιραστεί εργαλεία και πρακτικές που μπορούν να κάνουν ορατή και να επικυρώσουν την εμπειρία, το ταλέντο και τις άτυπες και μη τυπικές ικανότητες μεταναστών και προσφύγων.

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+ 2018, Activity Key 2, Συνεργασία για καινοτομία και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.

II. Οι συστάσεις πολιτικής του REC

Αυτό το έγγραφο περιέχει έναν κατάλογο 10 συστάσεων πολιτικής, που αναπτύχθηκε από τη Programma integra και επικυρώθηκε από ολόκληρη την εταιρική σχέση σε διακρατικό επίπεδο μέσω συγκεκριμένων ομάδων εστίασης που αφορούσαν ενδιαφερόμενα μέρη από την Ιταλία, την Ισπανία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, το Βέλγιο και τη Γαλλία και εμπεριέχει 3 διαφορετικές ομάδες -στόχους:

- ❖ "Όργανα λήψης αποφάσεων
- ❖ Επαγγελματίες του τομέα (εκπαιδευτές, εμπειρογνώμονες καθοδήγησης, διαπολιτισμικοί διαμεσολαβητές, σύμβουλοι κ.λπ.)
- ❖ Ευρύ κοινό

Οι συστάσεις πολιτικής σκοπεύουν να επιτρέψουν στις αρμόδιες εθνικές ή περιφερειακές αρχές να ευθυγραμμίσουν τα συστήματά τους με ένα μοντέλο επικυρωμένο από την ΕΕ (το μοντέλο REC) που εστιάζει σε συγκεκριμένο στόχο και βασίζεται στα πρότυπα της ΕΕ (ESCO - EQAVET). Η επιλογή να συμπεριληφθεί και το ευρύ κοινό ως στόχος των συστάσεων πολιτικής αποσκοπεί στη διεύρυνση της γνώσης των πολιτών σχετικά με τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει το σύστημα της ΕΕ για την αναγνώριση των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων (ιδίως εγκάρσιων/μη τυπικών) για μια καλύτερη ένταξη στην αγορά εργασίας, ιδίως για μειονεκτούσες κατηγορίες (όπως μακροχρόνια άνεργοι ή μετανάστες/ πρόσφυγες).

Ο συντονισμός αυτού του έργου είναι αρμοδιότητα της Programma integra με τη συμβολή όλων των εταίρων της REC.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1. Δημιουργία ευκαιριών για πρόσφυγες και μετανάστες για να ακολουθήσουν κατάλληλη επαγγελματική κατάρτιση σε έναν τομέα, ώστε να τους επιτρέψουν να επανεξετάσουν και να προσαρμόσουν τις δεξιότητες και τις εμπειρίες τους σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας της χώρας υποδοχής. Τα κράτη μέλη και οι πάροχοι κατάρτισης θα πρέπει να προωθήσουν αυτήν την προσέγγιση:

- παρέχοντας ή ιεραρχώντας δεξιότητες που είναι ουσιαστικά «εμπορεύσιμες»/χρήσιμες στην τοπική αγορά εργασίας
- καθιερώνοντας πρωτόκολλα/συμφωνίες που θα βοηθήσουν τους δικαιούχους να ολοκληρώσουν την υποχρεωτική εκπαίδευση ·
- μέσω έναρξης μαθημάτων κατάρτισης ήδη στη φάση υποδοχής · όταν το άτομο ψάχνει για δουλειά είναι ήδη αργά.
- παρέχοντας μαθήματα κατάρτισης που δεν είναι περιθωριοποιητικά, π.χ. εάν είναι δωρεάν, απευθύνονται σε όλες τις οικονομικά αδύναμες ομάδες, όχι μόνο στους πρόσφυγες. ή εάν περιλαμβάνουν ιταλικό μάθημα, που απευθύνεται σε όλους τους αλλοδαπούς, όχι μόνο στους πρόσφυγες.

2. Μείωση της πολυπλοκότητας της διαδικασίας αναγνώρισης και προώθηση του συντονισμού μεταξύ των διαφόρων δρώντων που εμπλέκονται στη διαδικασία. Σε αυτό το πλαίσιο, οι πάροχοι κατάρτισης θα πρέπει να διαθέτουν εξοπλισμένα περιβάλλοντα για όχι μόνο λεκτική αλλά και τεκμηριωμένη αξιολόγηση. Θα μπορούσε να είναι χρήσιμο να παρέχεται τυποποιημένη συνεργασία, να σχεδιάζεται μια διαδικασία συνεργασίας μεταξύ παρόχων κατάρτισης και με επαγγελματίες/επιμελητήρια της βιομηχανίας, του εμπορίου, της βιοτεχνίας κ.λπ. (κόσμος εργασίας) που διαθέτουν ήδη αυτού του είδους τα «εξοπλισμένα περιβάλλοντα». Χρειάζονται δημόσιες πολιτικές για την υποστήριξη και χρηματοδότηση αυτού του σκοπού.

- Για παράδειγμα μέσω της δημιουργίας μίας υπηρεσίας μίας στάσης για την απλοποίηση των διαδικασιών αναγνώρισης δεξιοτήτων, τυποποίηση διαδικασιών και πρακτικών, μετάδοση πληροφοριών. Θα μπορούσαν επίσης να περιλαμβάνουν:
- πληροφοριακό υλικό για να διευκολύνει την υπηρεσία μίας στάσης (το να έχεις δικαίωμα πρόσβασης δεν αρκεί, πρέπει επίσης να γνωρίζω ότι έχω αυτό το δικαίωμα)
- υπηρεσία φροντιστηρίου, δηλ. δάσκαλος που ακολουθεί ολόκληρη την πορεία του δικαιούχου.

3. Αύξηση της ευαισθητοποίησης για το σύστημα αναγνώρισης και τα αποτελέσματά του μεταξύ των μεταναστών, των εργοδοτών και του σχετικού δημόσιου και ιδιωτικού κοινωνικού τομέα που είναι απαραίτητη για τη μείωση των φραγμών πληροφόρησης που μπορεί να εμποδίσουν την αντιστοίχιση επαγγελματικών δεξιοτήτων για υπηκόους τρίτων χωρών στις αγορές εργασίας των χωρών υποδοχής τους.

- Όσο περισσότερα εργαλεία για τη διαφάνεια και την επικύρωση των ικανοτήτων είναι γνωστά και «κατανοητά» (ευαισθητοποίηση) τόσο πιο χρήσιμα είναι, διότι όταν γίνονται κατανοητά,

δηλ. οι δικαιούχοι γνωρίζουν γι' αυτά και τη σημασία τους, οι ίδιοι οι δικαιούχοι είναι πιο κινητοποιημένοι και αποφασισμένοι να έχουν αυτά τα έγγραφα και ακολουθούν τις απαραίτητες διαδρομές.

- Οι επαγγελματίες θα μπορούσαν να συνοψίσουν τις αναγνωρισμένες δεξιότητες για να τις συνδέσουν γρήγορα με τις ελάχιστες απαραίτητες και ουσιώδεις βασικές δεξιότητες και στη συνέχεια να προχωρήσουν στην κατάλληλη αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης. Οι εργοδότες θα μπορούσαν έτσι να προσδιορίσουν αυτές τις βασικές δεξιότητες και να ολοκληρώσουν το φάσμα των δεξιοτήτων που θα αποκτηθούν επιτόπου στις τοποθεσίες τους.
- Σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, πολλά έγγραφα, διαδικασίες κ.λπ. έχουν αναπτυχθεί (επίσης σε έργα που χρηματοδοτεί η Επιτροπή ή από την ίδια την Επιτροπή), αλλά λίγοι γνωρίζουν για αυτά, καθώς δεν διαδίδονται και γίνονται γνωστά σε όσους πρέπει να τα χρησιμοποιήσουν (π.χ. δημόσιοι φορείς που ασχολούνται με την ένταξη των μεταναστών), επομένως παραμένουν αυτοσκοπός, δεν χρησιμοποιούνται. Να βρεθεί τρόπος να ενημερωθούν τα ιδρύματα και οι φορείς εκμετάλλευσης για τα εργαλεία που αναπτύσσονται, μεταξύ άλλων από την Επιτροπή και αντίστροφα (από πάνω προς τα κάτω και από κάτω προς τα πάνω).

4. Έγκαιρη αναγνώριση των «αλλοδαπών προσόντων» θα πρέπει να ενθαρρυνθεί, ενσωματώνοντας ακόμη και την αξιολόγηση ξένων διαπιστευτηρίων και ικανοτήτων σε διαδρομές και προγράμματα εισαγωγής. Η αναγνώριση όσο το δυνατόν γρηγορότερα και με μεγαλύτερη ακρίβεια των δεξιοτήτων των ατόμων είναι ζωτικής σημασίας για να τους επιτρέψει να επανεντάξουν τη βαθιά τους ταυτότητα.

5. Ενθάρρυνση της συλλογής και ανάλυσης δεδομένων. Η περιορισμένη διαθεσιμότητα στατιστικών πληροφοριών σχετικά με τα αποτελέσματα αναγνώρισης είναι ένα ζήτημα που έχει επισημανθεί στις ευρωπαϊκές χώρες. Προκειμένου να υπάρξει σαφής εικόνα του σχετικού ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει η αναγνώριση για την αντιστοίχιση θέσεων εργασίας-δεξιοτήτων στην ΕΕ, απαιτείται βελτίωση στον τομέα της συλλογής δεδομένων και της ανάλυσης των επιπτώσεων για τους μετανάστες, όσον αφορά την ένταξη στην αγορά εργασίας, τα προσόντα και τις ικανότητές τους που αποκτήθηκαν σε τρίτες χώρες και αναγνωρίστηκαν σε χώρες προορισμού.

Αυτή η συλλογή δεδομένων και πληροφοριών θα μπορούσε να καταστήσει δυνατό να μάθουμε αν το σύστημα λειτουργεί σωστά, πόσα άτομα χρησιμοποιούν το σύστημα επικύρωσης, σε ποιον τομέα και αν κατάφεραν τελικά να εισέλθουν στο εργατικό σύστημα.

- Για παράδειγμα, ο στόχος θα μπορούσε να είναι η δημιουργία μιας κοινής ευρωπαϊκής βάσης δεδομένων με ομοιογενή και κοινά έγγραφα και πληροφορίες, τα οποία θα ακολουθούν το άτομο όπου και αν αποφασίσει να πάει.

6. Μετριασμός των εμποδίων για την προσέλκυση προσφύγων και μεταναστών, ιδίως νέων και γυναικών, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αξιολογώντας τις δυνατότητες και το ταλέντο τους και προσφέροντας διευκολύνσεις και υποστήριξη μονοπατιών στην αρχική περίοδο. Η ιεράρχηση της εκπαίδευσης των παιδιών και των νέων δεν μπορεί να αμφισβητηθεί.

- Για παράδειγμα, για το σκοπό αυτό είναι σημαντικό να προσδιοριστούν, να εκτιμηθούν, να αξιολογηθούν, να υποστηριχθούν:

- η μαθησιακή διαδικασία που τους ταιριάζει περισσότερο ·
- η ικανότητα αυτο-εκπαίδευσης ·
- η ικανότητα επικοινωνίας ·
- η ικανότητα προσωπικής κινητοποίησης και τα μέσα που χρησιμοποιούνται ·
- τα ψηφιακά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για να προσαρμοστούν στο νέο περιβάλλον.

7. Ανάπτυξη μηχανισμού που διευκολύνει την πρόσβαση στην κατάλληλη κατάρτιση και εκπαίδευση για πρόσφυγες και μετανάστες. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η γνώση της γλώσσας και, στη συνέχεια, τα κράτη μέλη/οι εθνικές κυβερνήσεις πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα μαθήματα γλωσσών είναι επαρκώς διαθέσιμα, επαρκή και προσιτά για να επιτρέψουν στους πρόσφυγες και τους μετανάστες να φτάσουν στο αναγκαίο επίπεδο για πρόσβαση σε περαιτέρω κατάρτιση ή εκπαίδευση.

➤ Για παράδειγμα, θα πρέπει να προβλέπεται:

- θεσμική συστηματοποίηση της διδασκαλίας γλωσσών ξεκινώντας από το επίπεδο προ-αλφαριθμητισμού ή το επίπεδο A1 έως το επίπεδο B2.
- κατάρτιση των εκπαιδευτικών του δημόσιου συστήματος για το πώς να διδάξουν ιταλικά σε αλλοδαπούς.
- «κουπόνια» για μαθήματα κατάρτισης όπως αυτά για ανέργους.

8. Τα εθνικά συστήματα και οι κυβερνήσεις πρέπει να λάβουν υπόψη τις ειδικές ανάγκες των μεταναστών στην επικύρωση των ικανοτήτων που αποκτώνται μέσω της άτυπης και άτυπης μάθησης. Αυτό το είδος προσέγγισης θα μπορούσε να έχει ένα επιπλέον θετικό αντίκτυπο στις προοπτικές ένταξης των μεταναστών στην αγορά εργασίας μέσω της ανίχνευσης και της αναγνώρισης της αξίας πρόσθετων δεξιοτήτων και ιδιοτήτων τόσο των ήδη διαμενόντων όσο και των νεοεισερχόμενων μεταναστών. Διευκολύνει περαιτέρω την κινητικότητα εργασίας και την αντιστοίχιση μεταξύ των δεξιοτήτων των μεταναστών και των αναγκών της αγοράς εργασίας, με σκοπό την αντιμετώπιση των κενών δεξιοτήτων. Είναι σημαντικό να αποκτηθεί μια αξιόπιστη, ρεαλιστική και εφικτή απογραφή των βημάτων που πρέπει να γίνουν ή / και των σταθμών εργασίας στους οποίους το άτομο μπορεί να προβάλλει γρήγορα τον εαυτό του.

9. Προσφορά μαθημάτων κοινωνικών δεξιοτήτων προσφύγων και μεταναστών, ιδιαίτερα διαπολιτισμικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων, για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην κατάρτιση και στην τοπική αγορά εργασίας. Αυτό θα μπορούσε να είναι ένας σημαντικός παράγοντας για μια καλύτερη προσαρμογή στην κοινωνία. Η γνώση του κώδικα επικοινωνίας και των εθίμων της χώρας υποδοχής είναι προφανώς απαραίτητη για κάθε επιτυχημένη ένταξη. Συνιστάται μια προσέγγιση καθρέφτης για τη χώρα υποδοχής (επαγγελματίες που ασχολούνται με μετανάστες).

10. Εκπαίδευση επαγγελματιών να διαχειρίζονται μετανάστες/πρόσφυγες/νεοφερμένους. Ειδικότερα, η άφιξη νεοφερμένων και οι ιδιαίτερες ανάγκες και προκλήσεις τους σήμαιναν πρόσθετες επιπλοκές για τους επαγγελματίες μας. Η Ευρώπη θα πρέπει να στοχεύει στο να εξοπλίζει τους επαγγελματίες με τρόπο που να μπορούν να κατανοήσουν τις δυσκολίες και τα εμπόδια που

συνεπάγεται η τυπική διαδικασία επικύρωσης για τους νεοεισερχόμενους και να είναι έτοιμοι να προσαρμοστούν στην κατάσταση του καθενός. Ο τελικός στόχος είναι να έχουμε επαγγελματίες που έχουν εργαλεία και πόρους για να αντιμετωπίσουν κάθε τύπο υποψηφίου, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο και την κατάστασή του/της.